

К. І. Сімаков,*кандидат економічних наук, доцент,*

ORCID 0000-0003-0094-2930,

e-mail: irinas.dgma@gmail.com,

В. І. Рудман,

ORCID 0000-0003-3518-2812,

ДВНЗ «Донбаська державна машинобудівна академія», м. Краматорськ

АНАЛІЗ ВПРОВАДЖЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМ АВТОМАТИЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ НА ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Постановка проблеми. Широке впровадження сучасних технологій у практику ведення бухгалтерського обліку виправдане реалізацією у його системі процедур збирання, обробки, зберігання та передавання інформації про господарську діяльність підприємства, що потребує автоматизації цих процедур для підвищення ефективності їх здійснення. Сьогодні для українських підприємств найбільш актуальними є такі концепції інформаційних систем, як ERP-системи (Enterprise Resource Planning), які фактично стали світовими стандартами та являють собою інформаційні системи планування та керування усіма ресурсами підприємства. Ці системи сполучають у собі функції обліку, управління, контролю й аналізу одночасно і реалізують найкращі світові практики ведення сучасного бізнесу, дають змогу організаціям інтегрувати всі бізнес-процеси, швидше обробляти звітність та аналіз інформації, а також надавати інформацію в реальному часі.

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Проблемам застосування інформаційних технологій у бухгалтерському обліку присвячено роботи Ф. Бутинця, В. Гужви, В. Завгороднього, С. Івахненкова, В. Ісакова, Ю. Кузьмінського, П. Куцика, В. Шквіра, О. Волода, N. Dechow, J. Mouritsen, T. Davenport та ін. Аналіз останньої літератури та періодичних матеріалів дав змогу зробити висновки, що питання впровадження та використання сучасних інформаційних систем та технологій у бухгалтерському обліку вітчизняних підприємств стоїть дуже гостро.

Метою статті є дослідження переваг та розкриття особливостей автоматизованої форми обліку вітчизняних підприємств.

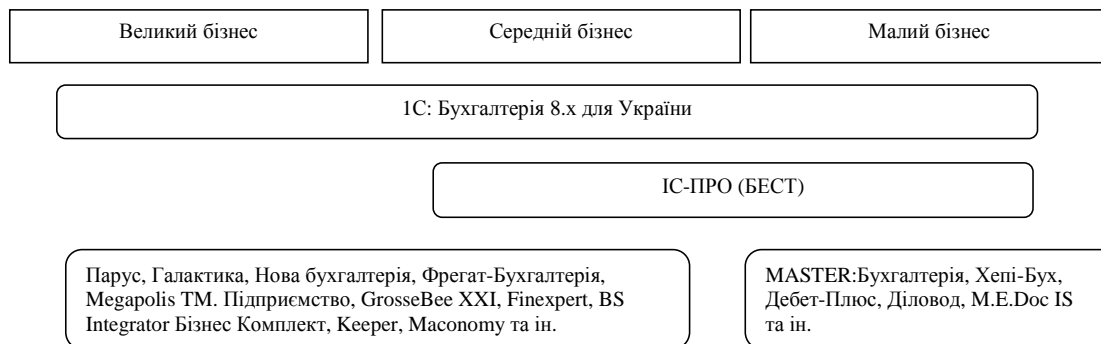
Виклад основного матеріалу дослідження. З розвитком новітніх інформаційних технологій зростає роль автоматизації як одного з основних факторів підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання. Так, реалізація облікових процедур в умовах раціонально автоматизованого облікового середовища суттєво впливає на процес бухгалтерського обліку, який забезпечує повноту задоволення інформаційних потреб користувачів та ефективність управлінських рі-

шень у системі досягнення економічного розвитку вітчизняних підприємств. Зауважимо, що суб'єкт господарської діяльності, менеджмент якого вирішив перейти від ручного способу обробки облікової інформації до автоматизованого, може здійснити такий перехід одним із трьох можливих способів: 1) створити програмне забезпечення для автоматизації бухгалтерського обліку самостійно; 2) замовити проєкт у спеціалізованій фірмі; 3) придбати універсальне програмне забезпечення. Зокрема програма «1С: Підприємство» є найбільш розповсюдженою у використанні на промислових підприємствах. Вона має низку переваг: можливість гнучкого налаштування конфігурації та наявність вбудованої мови, простоту інсталяції й використання, можливість швидкого виконання різноманітних операцій, сприйнятну ціну тощо. Програма має компонентну структуру. Одні операції, що виконуються системою в процесі автоматизованого розв'язання завдань, є типовими та пов'язані з довідниками й документами. Інші операції реалізуються в компонентах системи «Бухгалтерський облік для України», «Оперативний облік» і «Розрахунок». Кожна компонента має свій механізм обробки інформації. Алгоритм визначення доходів і витрат у програмі «1С: Підприємство» доволі простий, зокрема передбачено документ «Фінансові результати», що міститься у головному меню, підменю «Інші документи». Це регламентований документ, який призначено для закриття рахунків доходів і витрат на відповідні субрахунки рахунку 79 «Фінансові результати» [1, с. 95].

Вітчизняний ринок програмних продуктів пропонує сьогодні десятки пакетів програм для комп'ютеризації бухгалтерського обліку. Слід зазначити, що комп'ютерні програми суттєво спрощують ведення бухгалтерського обліку і складання звітності. Разом із тим деякі програми є дуже дорогими і складними в користуванні, потребують додаткових витрат на сервісне обслуговування висококваліфікованими програмістами. Актуальним залишається питання, яка з програм, запропонованих на ринку, є найбільш потужною, універсальною і здатною за-

безпечити весь процес обліку підприємств. Вітчизняний ринок сьогодні пропонує програмні продукти для малого, середнього і великого бізнесу. Втім, якщо програмний продукт для малого бізнесу розв'язує переважно облікові завдання й автоматизує бухгалтерський облік, то для середніх і великих

підприємств програмний продукт має передбачити забезпечення процесу управління підприємством, чіткий розподіл функцій та обов'язків, а також контроль і консолідацію інформації, орієнтацію на паралельну роботу великої кількості працівників (рис. 1) [2].

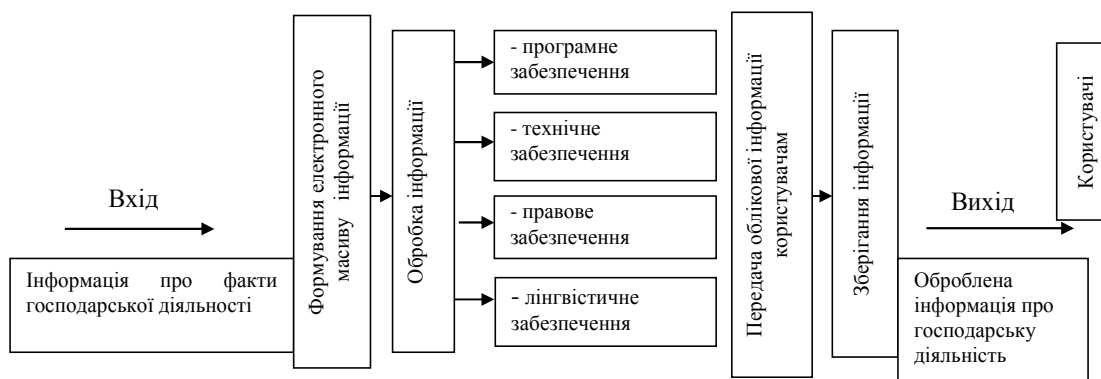
Рис. 1. Програмні продукти, які використовують вітчизняні підприємства різних організаційно-правових форм господарювання
(сформовано авторами на основі джерела [2])

Ринок інформаційних систем репрезентований великою кількістю бухгалтерських програм. Кожне підприємство вибирає певний програмний продукт відповідно до власної структури та особливостей господарської діяльності. Для того щоб не помилитися у виборі програми, необхідно зробити порівняльний аналіз тих, які є на ринку. Інформаційні системи «1С: Підприємство» та «1С: Бухгалтерія» – це універсальні програми масового призначення для автоматизації бухгалтерського обліку, які мають певні характерні риси і можуть використовуватися на підприємствах різних напрямів діяльності й форм власності.

Програмний продукт «MASTER: Бухгалтерія» призначений для ведення бухгалтерського та податкового обліку на підприємствах малого та серед-

нього бізнесу, відповідає вимогам чинного законодавства України та повністю адаптований до українського ринку. Він доступний у хмарному та стаціонарному рішеннях і складається з функціональних модулів, що охоплюють усі ділянки бухгалтерського та податкового обліку: «Банк і каса», «Продажі», «Покупки», «Склад», «Виробництво», «ОЗ і НМА», «Податковий облік», «Зарплата», «Кадри», «Операції», «Звіти», та базових модулів «Довідники» та «Адміністрування» [3].

Автоматизація системи бухгалтерського обліку направлена на вирішення проблеми точності та оперативності облікових даних. Застосування бухгалтерських програмних продуктів дозволяє суттєво прискорити процес формування звітності, адже змінюється технологія обробки облікових даних, схему якої розглянемо за допомогою рис. 2.

Рис. 2. Система бухгалтерського обліку в умовах комп'ютеризованої системи обліку
(сформовано авторами на основі джерела [2])

Разово фіксуючи вхідну інформацію, що автоматично обробляється через систему технологічного забезпечення можна в будь-який час та в лічені

хвилини отримати звітні облікові дані. Автоматизована інформаційна система забезпечує безперервний зв'язок між інформацією та її користувачем.

Зазначимо, що у сучасних умовах наповнення ринку досить різноманітними програмними продуктами для автоматизації процедур бухгалтерського обліку на вітчизняних підприємствах, завдання забезпечення раціонального вибору для конкретного підприємства програмного забезпечення набуває принципової важливості. На наш погляд, для забез-

печення правильного вибору адекватного для конкретного підприємства програмного забезпечення для автоматизації облікових процедур, необхідно обов'язково враховувати результати порівняльного аналізу переваг та недоліків практичного використання і результатів апробації бухгалтерських програмних продуктів, які представлені на ринку (див. таблицю).

Таблиця

Порівняльний аналіз програмного забезпечення для автоматизації процедур бухгалтерського обліку на підприємствах України (побудовано на підставі [4, с. 63])

Комп'ютерні програми	Напрями порівняльного аналізу		
	Призначення	Група споживачів	Облікові автоматизації процедур бухгалтерського обліку на підприємстві
1	2	3	4
«Парус»	Для ведення бухгалтерського обліку на малих і середніх підприємствах різних видів діяльності	Бухгалтерія, яка розподілена на підрозділи відповідно до функцій працівників	Введення операцій за відповідними шаблонами. Основні можливості системи: облік основних засобів, матеріалів і МПП; облік фінансово-розрахункових операцій; нарахування заробітної плати; звіти; введений новий механізм, який дозволяє користувачеві самостійно налаштувати форми усіх документів щодо реалізації, додавати в систему документи, розроблені користувачем
«Бухкомплекс»	Для ведення бухгалтерського обліку на малих і середніх підприємствах	Невелика кількість працівників бухгалтерії	Одночасність оформлення документа і господарської операції. Можливість використовувати генератор аналітичних звітів, в якому самостійно можна визначити рівень необхідної аналітики. Відсутність у програмі модуля «Фінансовий аналіз»
«Інфобухгалтер»	Для ведення бухгалтерського обліку на малих і середніх підприємствах різних видів діяльності	Невелика кількість працівників бухгалтерії	Ручне введення господарських операцій та за допомогою документів. Програма здійснює такі операції: формування балансу, оборотної відомості, Головної книги, відомостей аналітичного обліку по рахунках, журналів-ордерів і відомостей до них, шахового балансу, різноманітних відомостей і довідок; аналіз фінансової діяльності з можливістю побудови графіків і діаграм
«Кіп Expert 4.1»	Для ведення обліку на великих підприємствах з великими обсягами	Бухгалтерія розподілена на підрозділи	Вихідними даними для програми є господарські операції, що вносяться до Журналу господарських операцій
«ІС: Бухгалтерія 7.7»	Для ведення бухгалтерського обліку на малих і середніх підприємствах різних видів діяльності	Невелика кількість працівників бухгалтерії	Універсальна бухгалтерська програма, яка призначена для ведення синтетичного та аналітичного бухгалтерського обліку. Дозволяє вводити господарські операції декількома способами: ручне введення господарських операцій; використання типових операцій; використання режиму «Документи і розрахунки»
«ІС: Бухгалтерія 8.0»	Для ведення обліку в організаціях, що здійснюють будь-які види комерційної діяльності	Невелика кількість працівників бухгалтерії	Автоматизовані процедури бухгалтерського обліку забезпечують одночасну реєстрацію кожного запису господарської операції, як на рахунках бухгалтерського обліку, так і в необхідних розрізах аналітичного обліку, кількісного і валютного обліку. Користувачі можуть самостійно управляти деякими методичними параметрами системи бухгалтерського обліку в рамках налаштування облікової політики, створювати нові субрахунки в розрізі аналітичного обліку
«Офіс 2000 PRO 2.3»	Для ведення бухгалтерського обліку на малих і середніх підприємствах	Невелика кількість працівників бухгалтерії	До складу професійної версії входить: модуль «Бухгалтерія 2000», набір інструментарію для ведення маркетингової діяльності та організації довідкової інформації, організації документообігу, підтримуються багатовалютність, наявність декількох складів. Програма включає також щоденник для аналізу інформації про розклади і плани, довідник для обліку контактів працівників підприємства, дозволяє створити базу даних усіх документів підприємства, що прискорює їх пошук і роботу з ними
«SoNct Бухгалтерський облік»	Для ведення обліку торговельних, виробничих, будівельних підприємств	Робота великого колективу бухгалтерів, менеджерів, економістів	Дозволяє автоматизувати такі сфери бухгалтерського обліку на підприємстві: гуртова і роздрібна торгівля, склад, виробництво, калькуляція собівартості, будівництво. Можливості програми: отримання інформації про будь-який елемент аналітичного обліку у реальному режимі часу, формування звітів у довільній формі за різними об'єктами обліку і з різним рівнем деталізації, усі документи формуються і зберігаються у форматі Microsoft Excel
«Office Tools, 400»	Для ведення обліку та аналізу різних видів діяльності малих та середніх підприємств (у т.ч. корпоративних)	Невелика кількість працівників бухгалтерії	Система складається з декількох програм, кожна з яких може працювати незалежно, але використовує спільні дані. Можливості програми: складський облік, облік фінансових потоків, бухгалтерський облік для торговельних підприємств, наявність додатка «Аналізатор» (звіти з використанням функцій прогнозування і статистики, графіки, діаграми)

1	2	3	4
«ІНФІН-Бухгалтерія»	Орієнтована на середні та великі підприємства зі складним обліком і не вимагає впровадження та навчання	Велика кількість працівників бухгалтерії	Забезпечується автоматизований процес ведення балансового та позабалансового обліку. Можлива робота з декількома підприємствами на одному робочому місці. Робота можлива в будь-якому періоді, що корисно для оперативного введення первинних документів. Програма «Бухгалтерія» розроблена у таких варіантах: «Міні», «Максі», «Супер» та «Пліт», які відрізняються за функціональними можливостями та за вартістю
«ABACUS Professional»	Призначена для ведення бухгалтерії, фінансового планування та управління на середніх підприємствах	Чисельність працівників бухгалтерії і планово-фінансових служб до 50-60 чоловік	Повний комплекс бухгалтерського обліку, обробка проведення з детальною аналітичною інформацією; облік витрат на виробництво і калькулювання собівартості продукції, у т.ч. формуванням відповідних записів у Головній книзі; елементи фінансовою аналізу; автоматичне нарахування відсотків і відрахування податків; мультивалютні операції, генератор звітних форм; система апаратного та програмного захисту інформації; зручний інтерфейс

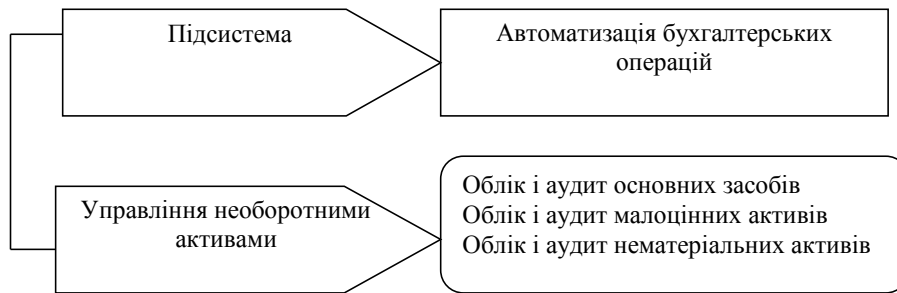
Зауважимо, що програмне забезпечення повинно повністю відповідати діючій на підприємстві системі бухгалтерського обліку, задовольняти сучасні вимоги методології бухгалтерської обліку та забезпечувати отримання необхідної інформації для прийняття обґрунтованих управлінських рішень на підприємстві. Результати проведеного порівняльного аналізу програмного забезпечення для автоматизації процедур бухгалтерського обліку на підприємствах України свідчать про наявність значного ряду переваг використання програмного продукту «1С: Бухгалтерія 8.0», який дає змогу забезпечити вирішення переважно усіх задач, що стоять перед бухгалтерською службою підприємства. Так, дане програмне забезпечення для автоматизації бухгалтерського обліку відповідає комерційним вимогам щодо вартості програмного продукту, його впровадження та супроводу. Важливою перевагою програмного продукту «1С: Бухгалтерія 8.0» є можливість одночасного ведення бухгалтерського обліку для декількох організацій в єдиній інформаційній базі, а також налаштування типових операцій – засоби групового введення часто використовуваних бухгалтерських проведення. Програму «1С: Бухгалтерія 8.0» бухгалтер, як користувач може налаштувати самостійно з урахуванням особливостей господарської діяльності конкретного підприємства. Позитивною характеристикою програмного забезпечення «1С: Бухгалтерія 8.0» є можливість здійснення автоматизованих розрахунків з контрагентами (постачальниками, замовниками), підзвітними особами, а також нарахування заробітної плати працівникам, здійснення різних взаєморозрахунків з працівниками, перерахування заробітної плати на особові рахунки працівників та депонування заробітної плати. У програмі «1С: Бухгалтерія 8.0» підтримується облік діяльності індивідуальних підприємців, які використовують спрощену систему оподаткування [4, с. 62].

Отже, здійснення ефективного процесу автоматизації процедур бухгалтерського обліку підприємств України є пріоритетним напрямом підвищення прибутковості діяльності та забезпечення економічного зростання вітчизняних суб'єктів гос-

подарювання, що дає змогу реалізувати комплекс таких важливих переваг: 1) скорочення паперового документообігу та зменшення витрат часу на створення і пошук документів; 2) посилення контролю за виконанням доручень за рахунок наявності повної інформації щодо виданих кожному виконавцеві завдань з урахуванням термінів виконання та результатів виконання робіт і, як наслідок, підвищення виконавчої дисципліни; 3) забезпечення раціонального розподілу навантаження на співробітників і прозорості їх роботи за рахунок аналізу виданих завдань та своєчасного їх виконання; 4) прискорення документообігу шляхом автоматичного переміщення документів між співробітниками, відсутності необхідності фізичного розмноження і переміщення паперових копій документів, можливості паралельної розсилки документів; 5) скорочення витрат документів за рахунок їх зберігання в єдиному електронному архіві, ведення реєстраційних карток на існуючі паперові документи і зменшення руху паперових документів; 6) забезпечення безпеки документів за рахунок виключення несанкціонованого доступу; 7) зниження матеріальних витрат на папір і оргтехніку за рахунок скорочення паперового документообігу та зниження тимчасових витрат на обробку документів; 8) накопичення корпоративних знань (зберігання історії листування, обґрунтування прийнятих рішень та інших документів), що дає можливість швидко навчати нових працівників підприємства, приймати ефективні управлінські рішення, які ґрунтуються на досвіді та уникнути повторення помилок [5, с. 84].

Облік і аудит операцій із нематеріальними активами мають певні особливості. Вони реалізуються на основі відповідної облікової інформації та за допомогою численних облікових механізмів. Автоматизація відповідних облікових ділянок дасть змогу автоматизувати відповідні операції (рис. 3).

Розглянемо автоматизацію обліку й аудиту нематеріальних активів із використанням системи «1С: Підприємство». Основним принципом обліку нематеріальних активів є використання спеціального документообігу підсистем. Інформація про оборотні активи зберігається в реєстрах відомостей.

Рис. 3. Автоматизація операцій з обліку й аудиту нематеріальних активів у підсистемі управління необоротними активами (сформовано авторами на основі джерела [2])

Облік циклу використання необоротних активів потрібно описувати за допомогою спеціальних документів.

Облік нематеріальних активів у конфігурації ведеться тільки за допомогою спеціалізованого документообігу й тільки пооб'єктно через підсистему основних засобів. Для відображення прийняття нематеріальних активів до управлінського та регламентованого обліку у програмі призначений документ «Прийняття до обліку НМА».

Під час прийняття до обліку об'єкта нематеріальних активів визначають первинну ціну і деякі допоміжні параметри: період корисного використання НМА; метод нарахування амортизації; метод відображення витрат за нарахованою амортизацією; рахунок обліку амортизації, яка була нарахована; матеріально відповідальна особа; підрозділ.

Прийняття нематеріальних активів означає, що формування вартості об'єкта завершено. Вартість, яка буде вказана в документі, списується з рахунку обліку інвестицій та з реєстра «Надходження НМА». Документ «Прийняття до обліку НМА» знаходиться в Розділі «Нематеріальні активи». Отже, автоматизоване вирішення завдань із бухгалтерського обліку нематеріальних активів базується на створенні та веденні інформаційної бази про наявність нематеріальних активів, які формуються на основі інвентарної картотеки аналітичного обліку нематеріальних активів та реєстрів їх обліку.

Функція автоматизованого робочого місця бухгалтера нематеріальних активів на базі програмного продукту «1С: Підприємство 8.x» полягає у виконанні таких системних обліково-контрольних операцій:

- упорядкування бухгалтерського обліку за рахунок запровадження електронного документообігу;

- підвищення оперативності обліку шляхом забезпечення швидкого доступу до документів, можливості оперативно їх обробляти та надійно зберігати в електронних архівах (на сервері організації або в «хмарі», тобто на сервері спецоператора);

- облік і контроль об'єктів нематеріальних активів за місцями зберігання та класифікаційними групами;

- облік і контроль над правильністю та своєчасністю відображення руху основних засобів (надходження, вибуття, переміщення);

- облік амортизації основних засобів і контроль над правильністю її нарахування й відображення;

- облік переоцінки нематеріальних активів (дооцінка, уцінка).

Інтенсивний розвиток комп'ютерної техніки і технологій, використання прикладних бухгалтерських програм забезпечили значний позитивний вплив на ефективність аудиту й удосконалення його методів. Комп'ютерна обробка бухгалтерських даних забезпечує автоматизоване збирання й обробку інформації, необхідної для оптимізації управління в різних сферах діяльності. Вдосконалення аудиторської роботи відповідно до вимог ринку певним чином залежить від комп'ютеризації облікових і аналітичних систем, автоматизованого видавання документів та їх збереження. Найбільш ефективним шляхом вирішення проблеми є чітка, своєчасна і достовірна методика перевірки будь-якого об'єкта бухгалтерського обліку [6].

Автоматизація та осучаснення системи бухгалтерського обліку в Україні дає можливість підприємствам виходити на міжнародний рівень, залучати більше іноземних інвестицій, особливо зараз, коли Україна знаходиться в стані переходу на міжнародні стандарти обліку, оскільки підприємства будуть в змозі задовольнити зовнішніх користувачів повною, узагальненою, якісною інформацією, що буде найбільш точною та достовірною. Запровадження нових технологій в обліку показує, що підприємство ефективно функціонує, та керівництво впроваджує нові технології для того, щоб підвищити конкурентоспроможність підприємства та вивести на вищий рівень. Одним із недоліків автоматизації є висока вартість, але вони можуть вільно замінювати робочу силу. А оскільки вартість інформаційних систем падає з часом, вони замінюють робочу силу, яка історично має зростаючу вартість. Інформаційні системи також змінюють розміри контрактів фірм, тому що вони можуть зменшувати операційні витрати. З часом підприємство може компенсувати витрати на переоснащення, зменшити витрати на оплату праці та, очевидно, збільшити прибуток. Малі підприєм-

ства можуть використовувати інформаційні системи, щоб отримати частину сил і можливостей великих підприємств. Вони можуть координувати обліковий процес, маючи невеликий кадровий склад працівників. Великі підприємства можуть використовувати інформаційні технології, щоб досягти частини маневреності й чутливості маленьких [7].

Повна автоматизація обліку дасть змогу вивільнити робочий час від виконання рутинних ділянок облікової роботи. Відбудеться заміна власне облікових функцій персоналу на контрольні. Облікові процедури будуть виконуватися без прямої участі працівників підприємства, а лише під їхнім контролем. У фахівців з обліку і управління з'явиться більше можливостей для вдосконалення облікової системи.

Висновки. Інформаційні системи можуть стати потужними інструментами для створення конкурентоспроможніших і ефективніших організацій. Вони можуть використовуватися, щоб перепроєктувати організації, трансформуючи їх структуру, облікову

політику, механізми управління роботою, трудовими процесами. Бухгалтерський облік є одною з найважливіших складових управління підприємства, тому модернізація, автоматизація його є нерозривними з процесом розвитку підприємницької діяльності України в цілому. Тому процес автоматизації бухгалтерського обліку повинен бути організованим і регульованим науковцями, а кожне підприємство у цих питаннях повинно спиратися на наукові знання, здобутки та досвід великих міжнародних організацій. Саме автоматизуючи діяльність всіх структурних підрозділів підприємства, можна досягти максимального ефекту від автоматизації. Запровадження автоматизації обліку сприятиме, в першу чергу, скороченню процесу введення та обробки облікової інформації, прискорить процес обміну обліковою інформацією, практично зведе до нуля неточності за рахунок заокруглень, приписів та арифметичних помилок. Тобто сприятиме своєчасному та достовірному наданню інформації зовнішнім та внутрішнім користувачам.

Література

1. Прохар Н. В., Ночовна Ю. О. Облік доходів, витрат і фінансових результатів: проблеми теорії та практики: монографія. Полтава : РВВ ПУЕТ, 2011. 257 с.
2. Кундря-Висоцька О. П., Москаленко О. В., Сулима О. М. Організація бухгалтерського обліку : навч. посібник. Київ : УБС НБУ, 2015. 336 с.
3. Офіційний сайт системи MASTER. URL : <https://masterbuh.com> (дата звернення: 22.09.2019 р.)
4. Травинська С. І. Облік і контроль поточних зобов'язань в умовах застосування комп'ютерних технологій. URL: <http://www.libr.dp.ua/uploads/files/ct.Травинська%20С.,pdf>.
5. Гаркуша С. А. Теоретичні основи визначення ефекту від впровадження автоматизованих інформаційних систем обліку, аналізу та аудиту. URL: <http://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/5.2/81.pdf>.
6. Овчарик Р. Ю. Аудит на базі комп'ютерних програм: продуктивність, рентабельність та тенденції розвитку. *Інтернаука. Серія «Економічні науки»*. 2017. № 1. С. 68–72.
7. Аль-Джамалі А.-М., Мацків О. Сфери застосування інформаційних технологій: матер. Всеукр. наук. конф. аспірантів та молодих вчених (25 березня 2014 р.). Одеса: ОНЕУ, 2014. С. 49–53.
8. Грибкова С. М., Цинько І. О. Аналіз стану основних засобів промислових підприємств України. *Вісник економічної науки України*. 2016. № 2 (31). С. 48–52.
9. Синявіна Ю. В. Аналіз українського ринку інформаційних систем бухгалтерського обліку. *Економічний аналіз*. 2015. Т. 21. № 2. С. 305–308.
10. Дикий А. П., Довгаль Ю. Д. Особливості вибору програмного забезпечення для комп'ютеризації бухгалтерського обліку великих підприємств. *Вісник ЖДТУ. Економічні науки*. 2008. № 4 (46). С. 61–70.
11. Завгородний В. П. Автоматизація бухгалтерського учета, контролю, аналіза і аудита : монографія. Киев : А.С.К., 1998. 768 с.

References

1. Prokhar, N. V., Nochovna, Yu. O. (2011). *Oblik dokhodiv, vytrat i finansovykh rezul'tativ: problemy teorii ta praktyky* [Accounting of incomes, expenses and financial results: problems of theory and practice]. Poltava, RVV PUET [in Ukrainian].
2. Kundria-Vysotska, O. P., Moskalenko, O. V., Sulyma, O. M. (2015). *Orhanizatsiia bukhgalterskoho obliku* [Organization of accounting]. Kyiv, UBS NBU [in Ukrainian].
3. Ofitsiynyi sait systemy MASTER [Official site of the MASTER system]. Retrieved from URL : <https://masterbuh.com> [in Ukrainian].
4. Travinska, S. I. *Oblik i kontrol potochnykh zobov'iazan v umovakh zastosuvannia kompiuternykh tekhnolohii* [Accounting and control of current liabilities in the application of computer technology]. Retrieved from <http://www.libr.dp.ua/uploads/files/ct.Травинська%20С.,pdf> [in Ukrainian].
5. Harkusha, S. A. *Teoretychni osnovy vyznachennia efektu vid vprovadzhenia avtomatyzovanykh informatsiinykh system obliku, analizu ta audytu* [Theoretical bases of definition of effect from introduction of the automated information systems of the account, the analysis and audit]. Retrieved from <http://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/5.2/81.pdf> [in Ukrainian].
6. Ovcharyk, R. Yu. (2017). *Audyt na bazi kompiuternykh prohram: produktyvnist, rentabelnist ta tendentsii rozvytku* [Audit based on computer programs: productivity, profitability and development trends]. Interscience. *Economic Sciences Series – Internauka. Seriya «Ekonomiczni nauky»*, 1, pp. 68–72 [in Ukrainian].
7. Al-Dzhamali, A.-M., Matskiv, O. (2014). *Sfery zastosuvannia informatsiinykh tekhnolohii* [Spheres of application of information technologies]: Proceedings All-Ukrainian Science Conference Graduate Students and Young Scientists. (pp. 49-53). Odessa, ONEU [in Ukrainian].

8. Hrybkova, S. M., Tsynko, I. O. (2016). Analiz stanu osnovnykh zasobiv promyslovykh pidpriemstv Ukrainy [Analysis of the state of fixed assets of industrial enterprises of Ukraine]. *Visnyk ekonomichnoi nauky Ukrainy*, 2 (31), pp. 48–52 [in Ukrainian].
9. Syniavina, Yu. V. (2015). Analiz ukraïnskoho rynku informatsiinykh system bukhgalterskoho obliku [Analysis of the Ukrainian market of accounting information systems]. *Ekonomichniy analiz – Economic analysis*, Vol. 21, No. 2, pp. 305–308 [in Ukrainian].
10. Dykyi, A. P., Dovhal, Yu. D. (2008). Osoblyvosti vyboru prohramnoho zabezpechennia dlia kompiuteryzatsii bukhgalterskoho obliku velykykh pidpriemstv [Peculiarities of software selection for computerization of accounting of large enterprises]. *Visnyk ZhDTU. Ekonomichni nauky – Bulletin of ZhSTU. Economic sciences*, 4 (46), pp. 61–70 [in Ukrainian].
11. Zavgorodniy, V. P. (1998). Avtomatizatsiya bukhgalterskoho ucheta, kontrolya, analiza i audita [Automation of accounting, control, analysis and audit]. Kyiv, A.S.K. 768 p. [in Russian].

Сімаков К. І., Рудман В. І. Аналіз впровадження та використання систем автоматизації бухгалтерського обліку на вітчизняних підприємствах

У статті досліджено особливості класифікаційної характеристики програмного забезпечення для автоматизації системи бухгалтерського обліку вітчизняних підприємств, а також систематизовано основні вимоги для забезпечення раціонального вибору даного програмного забезпечення з урахуванням особливостей діяльності конкретного підприємства. Проведено порівняльний аналіз основних програмних продуктів для автоматизації процедур бухгалтерського обліку на вітчизняних підприємствах. Представлено характеристику особливостей використання різних програмних продуктів автоматизації бухгалтерського обліку на вітчизняних підприємствах різних галузей економіки. Розкрито ряд основних переваг від здійснення ефективного процесу автоматизації процедур бухгалтерського обліку для забезпечення підвищення прибутковості та економічного зростання підприємств України. Виділено найбільш популярні програмні продукти для проведення аудиту нематеріальних активів. Окреслено обліковий механізм в автоматизованому середовищі з формування інформаційної бази про наявність нематеріальних активів.

Ключові слова: облік, аудит, програмний продукт, програмне забезпечення, автоматизація системи бухгалтерського обліку, промислове підприємство, нематеріальні активи.

Simakov K., Rudman V. Analysis of the Introduction and Use of Accounting Automation Systems in Domestic Enterprises

The article examines the features of the classification characteristics of software for automation of the accounting system of domestic enterprises, as well as systematizes the basic requirements for ensuring the rational choice of this software, taking into account the characteristics of a particular enterprise. The comparative analysis of the main software products for automation of accounting procedures at domestic enterprises is carried out. The characteristic of features of use of various software products of automation of accounting at the domestic enterprises of various branches of economy is presented. A number of main advantages from the implementation of an effective process of automation of accounting procedures to ensure increased profitability and economic growth of Ukrainian enterprises are revealed. The most popular software products for auditing intangible assets are highlighted. The accounting mechanism in the automated environment for the formation of the information base on the presence of intangible assets is outlined.

Keywords: accounting, audit, software product, software, accounting system automation, industrial enterprise, intangible assets.

Сімаков К. І., Рудман В. І. Аналіз впровадження та використання систем автоматизації бухгалтерського обліку на вітчизняних підприємствах

В статье исследованы особенности классификационной характеристики программного обеспечения для автоматизации системы бухгалтерского учета отечественных предприятий, а также систематизированы основные требования для обеспечения рационального выбора данного программного обеспечения с учетом особенностей деятельности конкретного предприятия. Проведен сравнительный анализ основных программных продуктов для автоматизации процедур бухгалтерского учета на отечественных предприятиях. Представлена характеристика особенностей использования различных программных продуктов автоматизации бухгалтерского учета на отечественных предприятиях разных отраслей экономики. Раскрыт ряд основных преимуществ от осуществления эффективного процесса автоматизации процедур бухгалтерского учета для обеспечения повышения прибыльности и экономического роста предприятий Украины. Выделены наиболее популярные программные продукты для проведения аудита нематериальных активов. Очерчен учетный механизм в автоматизированной среде по формированию информационной базы о наличии нематериальных активов.

Ключевые слова: учет, аудит, программный продукт, программное обеспечение, автоматизация системы бухгалтерского учета, промышленное предприятие, нематериальные активы.

Стаття надійшла до редакції 12.04.2021

Прийнято до друку 15.06.2021